

fra det saglige. Men her er et meget smukt Eksempel paa, at en Række Læger uden Spor af polemisk Brod mod hverandre eller mod den, der gav Anledning til Debatten, har fremsat deres paa mange Aars Erfaringer begrundede Anskuelser om dette Spørgsmaal.

Og her maa jeg hævde, at der er sket det, at en, som jeg i øvrigt indrømmer, meget dygtig Mand, Professor Sofus Bang, ikke har faaet Tilslutning af en eneste af de øvrige syv erfarne Sanatorielæger, som har skrevet om dette Spørgsmaal. Ingen har villet indrømme, at der paa det forhaandenværende Tidspunkt kunde foreligge skellig Grund til at gennemføre en Ændring som den af det ærede Medlem oprindeligt stillede. Og jeg tror dog, man maa indrømme, at naar dette Spørgsmaal ikke en Gang er uddebatteret i faglige Kredse, naar der ikke en Gang findes nogen virkelig Afklaring af dette Spørgsmaal indenfor Lægestanden, vilde det være saare uklogt, hvis man her i Folketinget greb ind og traf definitive eller i alt Fald aarevarige Afgørelser af et Spørgsmaal, som endnu staar i den Grad omdisputeret og uklart for den Stand, som her skulde vide bedst Besked. Fler-tallet, i Virkeligheden alle de øvrige Læger, har hævdet, at det i Øjeblikket vilde være urigtigt at gaa bort fra den Bestemmelse, at det fortrinsvis skal være friske, altsaa lette, Tilfælde, som finder Optagelse paa Sanatorier; og det kræver man i Virkeligheden ikke blot ud fra humane og samfundsmæssige Grunde, fordi det er af uhyre Betydning, at de lette Tilfælde kommer ind og bliver helbredet, for at de vedkommende kan blive arbejdsdygtige paa ny, men man kræver det sandelig ogsaa af Hensyn til Smittefare, og jeg kan ikke indrømme det ærede Medlem, at det af rene Smittehensyn skulde være bedst at optage de ældre, de mindre friske Tilfælde. Jo før en af Lungetuberkulose angreben Patient kommer paa Sanatorium, des større Udsigt er der ikke blot til Helbredelse, men ogsaa til, at han snarest muligt faar den personlige, hygiejniske Træning, som sætter ham i Stand til, naar han en Gang kommer hjem, at leve sit Liv i Hjemmet med mindst mulig Sandsynlighed for at smitte sine Omgivelser.

Altsaa, ikke en Gang set fra rent Smittefaresynspunkt vilde jeg kunne give det ærede Medlem Ret i, at det vilde være et Fremskridt at gaa over til hans Krav. Ja, hvis det endda var saaledes,

at man ved at indlægge de mere frem-skredne Tilfælde kunde sikre sig, at de blev udelukket fra at smitte deres Omgivelser! Men det ærede Medlem ved lige saa godt som jeg, at det faktisk og praktisk har vist sig umuligt at formaa en Patient til at blive paa Sanatorium udover et halvt Aar eller højst et Aar. I det langt overvejende Antal Tilfælde vilde disse noget haardere angrebne Patienter ikke blive isoleret til deres Død paa Sanatorier, men komme tilbage til Hjemmene i alt Fald paa det Tidspunkt, da de havde opgivet Haabet. De vilde dø i deres Hjem og derved faa en sluttelig Mulighed for at inficere deres Omgivelser. Det har ogsaa adskillige Sanatorielæger paavist. Det Standpunkt, Professor Bang indtager, og som det ærede 5te Medlem for Sorø Amt har sluttet sig til, vilde konsekvent medføre, at man skulde kunne tvinge disse Patienter til at blive paa Sanatoriet til deres Død. Men det har jo været et Princip, som vi paa ingen Maade vil gaa bort fra herhjemme, ikke at gøre et saa stort Indgreb i den personlige Frihed, at man vilde tvinge Patienter mod deres Villie til at blive paa Sanatorier. Selv i den Lov, der i langt højere Grad end denne angaar Foranstaltninger til Tuberkuloses Bekæmpelse, nemlig den Lov, vi reviderede sidste Aar, er man intetsteds gaaet videre end til dette, at hvis en Patient bevislig omgaas sin Sygdom, sit Opspyt, paa en saadan Maade, at der er direkte Fare for hans Omgivelser, kan en Epidemikommission indlægge ham paa Anstalt, idet han dog vel at mærke har Regres til Overepidemikommissionen. Men det kan ingen Sinde ske paa en saadan Maade, at en Mands og en Hustrus Samliv mod deres Villie derved bliver umuliggjort, og disse Patienters Udskrivning finder ogsaa saa godt som altid Sted paa den Maade, at det enten er Hustruen, som vil have sin Mand hjem, for at han kan faa Lov til at dø i sit Hjem, eller omvendt, og der findes jo mange let forståelige menneskelige Grunde til, at det er og maa være saaledes.

Det ærede Medlems Statistik og det ærede Medlems Kurve skal jeg lade staa ved deres Værd. Deres Værdi er allerede bestridt af adskillige af de fagkyndige. Man har peget paa — efter min Mening med Rette —, at det første Tidsrum, da Dødeligheden faldt stærkt, Tidsrummet fra 1890 til 1903, netop var en Periode, hvor man herhjemme gennemgik en Udvikling med meget stærk Forbedring af den